

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/20034> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Meij, C.O. (Otto) van der

Title: Tussen Oranje en Spanje : de leefwereld van Bredase regenten 1550-1700

Issue Date: 2012-10-25

Stellingen behorend bij het proefschrift *Tussen Oranje en Spanje. De leefwereld van Bredase regenten 1550-1700* van C.O. van der Meij

1. De introductie van de computer in de geschiedwetenschap in de jaren tachtig van de vorige eeuw kwam te laat voor het onderzoek naar elites in de Republiek aangezien de aandacht van historici juist toen verschoof van het collectief naar het individu, net als in de samenleving in het geheel.
2. Het beeld van het achttiende-eeuws patriciaat als een vrijwel gesloten stand ligt als een grauwsliuier over het onderzoek naar regenten in de Gouden Eeuw, een tijdperk dat veel meer sociale mobiliteit kende.
3. Patronage van buitenaf door de prins van Oranje als baron van Breda vormde een belemmering voor oligarchisering van binnenuit.
4. De 'oude borgers' van Breda genoten in de zeventiende eeuw meer status dan de regenten van de stad.
5. De conclusie van Duijvendak dat de economische-, financiële of politieke elites in oostelijk Noord-Brabant in de negentiende eeuw niet samenvallen, is eveneens van toepassing voor het patriciaat van Breda en andere Brabantse steden in de zeventiende eeuw.

Zie: M.G.J. Duijvendak, *Rooms, rijk of regentesk: elitevorming en machtsverhoudingen in oostelijk Noord-Brabant, circa 1810-1914* ('s-Hertogenbosch 1990)

6. Het niet mede-financieren door de gemeente Breda van de uitgave van de inventaris van *De Archieven van de Nassause Domeinraad 1581-1811* (Den Haag 1997) getuigt van een onderschatting van het belang van dit bestuurscollege voor de geschiedenis van de stad.
7. Het belang van heerlijke rechten te Breda en van de inkomsten daaruit gegeneerd was dusdanig groot voor de reconstructie van beleid, dat zij een belangrijk uitgangspunt was voor de herarchivering van de Nassause Domeinraad rond 1770.

Contra. 'Van het domein Breda is een serie 'ingekomen en minuten van verzonden stukken' bewaard gebleven, geordend naar onderwerp'. In: M.C.J.C. van Hoof, E.A.T.M. Schreuder, B.J. Slot, *De Archieven van de Nassause Domeinraad 1581-1811* (Den Haag 1997), 323.

8. De bewering van F.F.X. Cerutti dat het mastzaad van de dennenbomen in het Mastbos bij Breda uit Duitsland afkomstig was, is zeer twijfelachtig; volgens de zeventiende-eeuwse overlevering, opgetekend door rentmeester Adriaan Verelst, bracht graaf Hendrik van Nassau het zaad uit Spanje mee en liet dit zaaien rond Diest en 'vorders hier nae bij, daar nu het Mastbosch is'.

Contra. F.F.X. Cerutti, 'De institutionele geschiedenis der stad tijdens de Nassau's', in *Geschiedenis van Breda. De middeleeuwen* (Tilburg 1952), 185.

Zie: 'Grave Hendrick van Nassau hoo: mem.:, hebbende wt Spaengien mede gebracht, saet van masthoudt, heeft daarvan doen saeijen een deel ontrent Diest, ende voorders hier nae bij, daer nu het Mastbosch is.' (Nationaal Archief, Nassause Domeinraad, inv.nr. 7951 f. 640 d.d. 12-04-1634)

9. Wereldwandelen was, zoals de term al aangeeft, een wereldwijd fenomeen eind 19^e-begin 20^e eeuw, en moet worden beschouwd als een voorloper van het rugzaktoerisme.

Zie: De bronnen van Clio (hethistorischatelier.blogspot.nl): Wereldwandelen (aflevering 1 t/m 21)

10. De zeeheldenbiografie is het laatste historische genre in Nederland dat nog getuigt van een negentiende-eeuwse, nationalistische opvatting over geschiedschrijving.

Zie: Ronald Prud'homme van Reine, *Rechterhand van Nederland. Biografie van Michiel Adriaenszoon de Ruyter* (Amsterdam-Antwerpen 1996); idem, *Schittering en schandaal. Biografie van Maarten en Cornelis Tromp* (Amsterdam-Antwerpen 2001); idem, *Admiraal Zilvervloot. Biografie van Piet Hein* (Amsterdam-Antwerpen 2003); Doeke Roos, *Twee eeuwen varen en vechten 1550-1750. Het admiralengeslacht Evertsen* (Vlissingen 2003).

11. De keuze voor de kleur rood in plaats van oranje, bij Koninklijk Besluit d.d. 19 februari 1937 no. 93 over de vaststelling van de kleuren voor de Nederlandse vlag, getuigt van een onzelfzuchtige opvatting van koningin Wilhelmina over vaderlandsliefde.

12. Breda bestaat hoofdzakelijk uit passanten: het geheugen van een willekeurige straat is er dan ook aanmerkelijk groter dan dat van de stad of haar bewoners.

Zie: *Over helden, schurken en Hadewijch. Het geheugen van een stad* (Breda 2002); Wim Hupperetz, *Het geheugen van een straat. Achthonderd jaar wonen in de Visserstraat te Breda* (Utrecht 2004).

Contra. 'Bekende Nederlander zijn in Breda is niet gemakkelijk.' (Ruud Bernard ('Big Brother' Ruud) in HP/De Tijd, 22 december 2000, p. 150).

13. De hese stem van acteur Marlon Brando als mafiabaas Don Corleone in *The Godfather* (1972) is afgekeken van die van acteur George Relph als keizer Tiberius Caesar in *Ben Hur* (1959).

14. De toenemende frequentie van naamsveranderingen bij ministeries dient te worden afgeraden, getuige het lot van het Ministerie van Oorlog/Defensie in de afgelopen decennia: wat rest is een ministerie zonder slagkracht.